

رام - ۲۰ اردیبهشت

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیستم اردیبهشت

بیستم اردیبهشت در تاریخ ایران و جهان با ازدحامی از رخداد‌های گوناگون همراه بوده است. در حریم تمدن ایران زمین این روز با رخداد‌هایی اغلب خشونت‌آمیز قرین بوده است. در سال ۷۰ میلادی تیتوس پسر امپراتور ویسپاسیانوس رومی حمله به اورشلیم را آغاز کرد و این نبردی نابرابر بود که به کشتار وحشتناک مردم اورشلیم انجامید. در زمان یاد شده تنور جنگ‌های ایران و روم گرم بود و اورشلیم و فلسطین بین اشکانیان و رومیان دست به دست می‌شد و چون مردم منطقه هوادار ایرانی‌ها بودند و مدام بر رومی‌ها شورش می‌کردند، با سرکوب ستمگرانه و وحشیانه‌ی مهاجمان روبرو بودند.

در دوران معاصرمان بیستم اردیبهشت ۱۳۱۶ با نخستین بازجویی از پنجاه و سه نفر و نخستین اشاره‌ها به این برچسب همراه است. در دوران خودمان در ۱۳۷۶ زلزله‌ی شدیدی منطقه‌ی قاینات را ویران کرد و به مرگ ۱۵۶۷ نفر، زخمی شدن ۲۳۰۰ نفر، ویران شدن پانزده هزار خانه و بی‌خانمان شدن پنجاه هزار نفر منتهی شد.

در ۱۳۸۴ زمانی که جورج بوش برای دیدار میخائیل ساکاشویلی به گرجستان رفته بود، ولادیمیر آروتیونیان ارمنی نارنجکی را در تفلیس به سویشان پرتاب کرد که در نزدیکی‌اش به زمین افتاد، اما عمل نکرد! اما تروریست‌های سلفی در این مورد حرفه‌ای‌تر عمل می‌کردند. به همین خاطر در ۱۳۹۱ دو خودروی حامل سلفی‌های انتحاری در نزدیکی پادگان‌های نظامی شهر دمشق منفجر شدند و به مرگ ۵۵ نفر و زخمی شدن چهارصد تن انجامیدند. بیستم اردیبهشت در ضمن روز زاده شدن خطیب بغدادی (۳۸۱) هم هست که فقیه

شافعی مذهب و مورخ نامدار ایرانی بود که در پیوستگی با دربار قائم بالله آرای خود را در منبرهای میانرودان و آسورستان تبلیغ می‌کرد. احمد بن طولون حاکم مصر و سوریه هم در چنین روزی (۲۶۳) درگذشت.

بوش هنگام سخنرانی در میدان آزادی تفلیس، دقایقی پیش از پرتاب نارنجک

در تاریخ جهان این روز با دگرگونی‌هایی در پویایی قدرت مصادف بوده است. در ۸۸۲ کریستف کلمب به جزایر کیمن رسید و چون آنجا لاک‌پشت زیاد بود اسمش را تورتوگاس گذاشت و روند ادعای مالکیت دولت اسپانیا بر سرزمینهای «کشف شده» را آغاز کرد. حالا که بحث به نامگذاری سرزمینهای مستعمراتی کشید این را هم بگوییم که در بیستم اردیبهشت ۱۱۷۷ جورج ونکوور جهانگرد و کاشف انگلیسی که نام خود را به شهری در کانادا داده بود، درگذشت.

این روز در تاریخ برای نیروهای استعماری شگون چندانی نداشته است. در ۱۱۵۲ مجلس انگلستان قانون چای را تصویب کرد و برای نجات کمپانی هند شرقی از ورشکستگی انحصار توزیع چای در آمریکای شمالی را

به این شرکت داد. این همان قانونی بود که با اعتراض آمریکایی‌ها روبرو شد و در نهایت جنگهای استقلال آمریکا را به دنبال داشت. در ۱۲۳۶ شورش بزرگ هندیان بر ضد سلطه‌ی انگلستان در مروت آغاز شد که با شدت و خونریزی بسیار سرکوب شد. در ۱۲۵۶ هم رومانی استقلال خود را از عثمانی اعلام کرد و کمی بعد به کشوری مستقل تبدیل شد.

مراسم کتابسوزان نازیها

در قرن بیستم چند رخداد مهم مربوط به آلمان در این روز واقع شده است. مثلاً این که در ۱۳۱۲ نازیها در آلمان جشن کتابسوزان گرفتند، و در ۱۲۱۹ ارتش آلمان به بلژیک، هلند و لوکزامبورگ حمله کرد و همه را برق‌آسا گرفت. انگلیسی‌ها در پاسخ در همین روز چرچیل را به صدارت رساندند و به ایسلند حمله بردند. اما آلمانها به آشتی با انگلستان گرایش داشتند. به همین خاطر یک سال بعد در همین روز (۱۳۲۰) رودولف هس با چتر در اسکاتلند فرود آمد تا گفتگوهای صلح را با انگلیسی‌ها آغاز کند، که بریتانیایی‌های سرسخت دستگیرش

کردند! در خارج از محور اروپا هم این روز از این نظر اهمیت دارد که در ۱۳۲۷ دولت جمهوری چین شرایط اضطراری موقت اعلام کرد و قدرتی بسیار را به چیانگ کای شک داد تا شورش کمونیستها را سرکوب کند.

طنزآمیز این که شرایط اضطراری یاد

ماند!

ویکتوریا وودهال

هالک

لویی شانزدهم

در بیستم اردیبهشت عزل و نصبهای سیاسی جالب توجهی هم رخ داده است. در ۱۱۵۳ لویی شانزدهم و ماری آنتوانت شاه و ملکه‌ی فرانسه شدند، در ۱۲۵۱ ویکتوریا وودهال اولین زنی بود که نامزد ریاست جمهوری آمریکا شد که البته نتوانست رای چندانی بیاورد، چون در این تاریخ زنان آمریکا اصولاً حق رای هم نداشتند! و این حرکت او نوعی نمایش نمادین برای پشتیبانی از جنبش گرفتن حق رای برای زنان بود. در ۱۳۰۳ جی ادگار

هوور به ریاست اف بی آی رسید، در ۱۳۶۰ فرانسوا میتران نخستین رئیس جمهور سوسیالیست جمهوری پنجم فرانسه شد و در ۱۳۷۳ نلسون ماندلا اولین رئیس جمهور سیاهپوست آفریقای جنوبی شد.

بیستم اردیبهشت با رخداد‌های فرهنگی و اجتماعی جالبی هم قرین بوده است. در ۱۲۰۳ گالری ملی در لندن به روی عموم گشوده شد، در ۱۲۴۸ اولین خط راه آهن بین قاره‌ای ساحل شرقی و غربی آمریکا را به هم متصل کرد، در ۱۲۷۲ دادگاه عالی ایالات متحده به ابهامی فلسفی پایان داد و حکم کرد که سیب زمینی از رده‌ی سبزیجات است، و نه میوه‌ها!

در ۱۲۸۳ شرکت خودروسازی هورخ و سیر تاسیس شد، که در نهایت به آئودی تبدیل شد، در ۱۲۸۷ آمریکایی‌ها برای نخستین بار در گرفتون ویرجینیای غربی روز مادر را جشن گرفتند، در ۱۳۳۳ بیل هالی اولین آواز سبک راند اند رول را که صدرنشین جدول محبوبیت شد، عرضه کرد، در ۱۳۳۹ زیردریایی اتمی آمریکایی تریتون برای نخستین بار سفر دور دنیا را از زیر آب تکمیل کرد، در ۱۳۴۱ گروه مارول کمیکز نخستین شماره از مجله‌ی مصور هالک (Hulk) را منتشر کرد و در ۱۳۵۴ کمپانی سونی اولین ویدئوی بتاماکس را به بازار عرضه کرد، که تا ده سال بعد در ایران منشأ تغییرات فرهنگی مهمی شد.